

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ผลไม้เป็นสินค้าเกษตรอีกชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก พิจารณาจากมูลค่าการส่งออกผลไม้และผลิตภัณฑ์จัดอยู่ในช่วง 10 อันดับแรกของมูลค่าสินค้าเกษตรกรรมส่งออก โดยปีพ.ศ. 2543 มีมูลค่าการส่งออกถึง 626,286 ล้านบาท และเพิ่มเป็น 882,955 ล้านบาทในปีพ.ศ.2547 คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 7.09 ต่อปี (ตารางที่ 1) ในอดีตไม้ผลจะเป็นเพียงส่วนประกอบเล็กๆ ในสาขาการผลิตพืชแทบทุกบาทและความสำคัญของไม้ผลกำลังทวีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและรายได้และราคาที่สูงขึ้น (กวิศร์ , 2541) ปัจจุบันการขยายตัวทางด้านการผลิตผลไม้ได้มีรูปแบบของการประกอบการเชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้นและยังมีการใช้เทคนิคการผลิตที่ดีขึ้น โดยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาเกษตรกรให้ความสนใจปลูกไม้ผลเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก (กลุ่มไม้ผล, 2545)

น้อยหน่าเป็นไม้ผลอีกชนิดหนึ่งที่คนไทยคุ้นเคยกันพอสมควรเป็นผลไม้ที่มีรสหวานมีกลิ่นหอมชวนรับประทาน มีการปลูกอยู่หลายภูมิภาคทั่วประเทศไทย ปัจจุบันนอกจากจะปลูกเพื่อรับประทานภายในครัวเรือนแล้ว น้อยหน่ายังปลูกเป็นสินค้าจำหน่ายทั้งภายในประเทศ และอีกส่วนหนึ่งส่งไปขายยังประเทศใกล้เคียง เช่น สอ่งกง สิงคโปร์ และมาเลเซีย (กลุ่มเกษตรสัญจร, 2525) น้อยหน่าเป็นผลไม้ที่มีคุณค่าทางอาหารสูง อุดมสมบูรณ์ไปด้วยโปรตีน ไขมัน น้ำตาล และแร่ธาตุหลายชนิด นอกจากผลของน้อยหน่าที่ให้คุณค่าทางอาหารแล้ว ส่วนต่างๆ ของน้อยหน่าก็สามารถนำมาทำเป็นยาสมุนไพรได้อีก เช่น ใบน้อยหน่านำมาโขกพอกตัวแก้ฟกช้ำ ทาแก้โรคผิวหนัง กลากเกลื้อน เปลือกของผลใช้ผสมกับเหล้าแก้พิษงูกัด เปลือกของต้นใช้ต้มน้ำรับประทานแก้โรคลำไส้อักเสบ รากใช้เป็นยาระบาย ส่วนของเมล็ดน้อยหน่าใช้สกัดเอาน้ำมันไปทำสบู่หรืออุตสาหกรรมต่างๆ ส่วนกิ่งก้านและลำต้นสามารถนำไปใช้ทำปุ๋ยได้อีก (วิมล, 2545) น้อยหน่าเป็นไม้ผลที่ปลูกง่ายให้ผลดก ทนแล้งได้ดี จึงสามารถเจริญเติบโตได้ในทุกภาคของประเทศไทย ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องโรคและแมลง สามารถทำให้ออกผลนอกฤดูกาลได้ง่าย ให้ผลผลิตค่อนข้างแน่นอนในแต่ละปี แหล่งปลูกน้อยหน่าที่สำคัญของประเทศส่วนใหญ่จะอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการ

เพาะปลูก 2544 มีพื้นที่ปลูกรวม 199,307 ไร่ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ มีพื้นที่ปลูกรวม 35,256 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 77.13 และ 13.64 ของพื้นที่ปลูกน้อยหน่าทั้งหมดของประเทศ (ตารางที่2) ในประเทศไทยนั้นมีการปลูกน้อยหน่าเป็นการค้า ในจังหวัดนครราชสีมา ร้อยเอ็ด เพชรบูรณ์ มหาสารคาม ขอนแก่น (ตารางที่3)

จังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งผลิตน้อยหน่าที่สำคัญของประเทศ จะเห็นได้ว่ามีพื้นที่เพาะปลูกรวมในปี 2547 ถึง 120,730 ไร่ และมีปริมาณผลผลิตรวม 122,498.20 ตัน (ตารางที่4) ซึ่งมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในประเทศ โดยแหล่งเพาะปลูกน้อยหน่าที่สำคัญในจังหวัดนครราชสีมา คือ อำเภอปากช่อง อำเภอปากช่องเป็นแหล่งผลิตน้อยหน่าที่ขึ้นชื่อที่สุดของประเทศไทย ในปีการเพาะปลูก 2547 มีพื้นที่เพาะปลูกน้อยหน่า 100,650 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 83.36 ของพื้นที่ปลูกน้อยหน่าทั้งหมดของจังหวัดนครราชสีมา มีปริมาณผลผลิตรวม 109,760 ตัน (ตารางที่5)

ที่ผ่านมาพันธุ์น้อยหน่าที่ปลูกเป็นการค้าในอำเภอปากช่องมีอยู่ 3 สายพันธุ์ด้วยกัน คือ น้อยหน่าพันธุ์พื้นเมืองหรือน้อยหน่าฝ้าย แยกออกได้เป็น 2 ชนิด คือ น้อยหน่าฝ้ายเขียว และ น้อยหน่าฝ้ายครั้ง เป็นน้อยหน่าพันธุ์พื้นเมือง พันธุ์นี้มีแหล่งกำเนิดในจังหวัดลพบุรี (สำนักงานเศรษฐกิจเกษตร, 2532) เนื่ออยู่ไม่จับกันเป็นก้อน เปลือกไม่ล่อน เป็นที่นิยมของผู้บริโภค และ น้อยหน่าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศอีก 2 สายพันธุ์ด้วยกันก็คือ น้อยหน่าพันธุ์หนึ่งหรือน้อยหน่าหนึ่ง นำเข้ามาจากเวียดนาม เมื่อปี พ.ศ.2475 ซึ่งจะพบเห็นน้อยหน่าพันธุ์หนึ่งหรือน้อยหน่าหนึ่งอยู่ทั่วไปตามท้องตลาด ซึ่งแยกออกเป็น 3 ชนิด คือ น้อยหน่าหนึ่งเขียว น้อยหน่าหนึ่งครั้ง และ น้อยหน่าหนึ่งทอง (กลุ่มเกษตรสัญจร, 2525) น้อยหน่าพันธุ์นี้ มีเนื้อมาก เปลือกล่อน และอีกสายพันธุ์หนึ่งไม่ค่อยพบเห็นกันมากนัก คือ น้อยหน่าพันธุ์อะติมัวย่า (Atimoya) เป็นลูกผสมระหว่างเชริ มัวย่ากับสวิตซอพ ในประเทศไทยนั้นนำเข้ามาจากออสเตรเลีย ปลูกที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งแรกเรียกกันว่า น้อยหน่าออสเตรเลีย ผลมีขนาดใหญ่ ผลดก เนื้อหนา แต่มีข้อเสียคือเมื่อผลสุกข้าวผลจะแตกออก จึงไม่ค่อยได้รับความนิยม

ตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา สถานีวิจัยปากช่อง สถาบันอินทรีจันทรสถิตย์เพื่อการค้นคว้าและพัฒนาพืชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เริ่มโครงการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์ไม้ผลสกุล น้อยหน่า (Annona breeding) เพื่อที่จะสร้างสายพันธุ์น้อยหน่าลูกผสม อะติมัวย่า ขึ้นมาใหม่ให้มีคุณภาพของผลที่ดีกว่าพันธุ์เดิม ให้ได้ขนาดของผลใหญ่ขึ้น มีเนื้อมากเมล็ดน้อย ผลไม่แตกเมื่อแก่ หรือสุก ความหวานไม่น้อยกว่า 15 บริกซ์ และมีอายุหลังการเก็บเกี่ยวยาวนาน ปัจจุบันสามารถคัดเลือกพันธุ์ใหม่ที่มีลักษณะดีเด่นกว่าพันธุ์พ่อและพันธุ์แม่ ตรงตามวัตถุประสงค์ได้ 15 สายพันธุ์

และพบว่าพันธุ์ที่มีลักษณะเด่นพร้อมแนะนำให้เกษตรกรปลูกเป็นการค้าต่อไปคือ พันธุ์เพชรปากช่อง และพันธุ์เนื้อทอง (เรืองศักดิ์ และ ฉลองชัย, 2545)

น้อยหน่าลูกผสมพันธุ์เพชรปากช่อง เกิดจากการคัดจากลูกผสม (Cherimoya x หนั่งครึ่ง) X หนั่งเขียว # 102 เป็นพันธุ์ที่มีใบขนาดกลาง รูปหอก กว้าง 7.4 เซนติเมตร ยาว 17.9 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม เส้นใบเด่นชัด ทรงพุ่มโปร่งปานกลางดอกสั้น กว้าง 0.9 เซนติเมตร ยาว 2.8 เซนติเมตร ชม.ผลใหญ่รูปหัวใจ เฉลี่ยกว้าง 0.9 เซนติเมตร ยาว 9.7 เซนติเมตร น้ำหนักผลเฉลี่ย 438.8 กรัม/ผล ผิวค่อนข้างเรียบ มีร่องตื้นคล้ายน้อยหน่าหนัง ผลอ่อนสีเขียวเข้ม เมื่อแก่จัดสีเขียวอ่อน ขาวนวล เปลือกบาง ลอกเปลือกได้ การแตกของผลน้อย เมื่อแก่หรือสุก เนื้อเหนียวคล้ายน้อยหน่าหนั่งเขียว ปริมาณเนื้อ 72.4% เมล็ดสีน้ำตาลอ่อน เฉลี่ย 19 เมล็ดต่อผล รสหวานหอม ความหวาน 20 บริกซ์ อายุหลังการเก็บเกี่ยวนาน เฉลี่ย 4.9 วัน ต้นอายุ 2 ปี หลังปลูกเมื่อตัดแต่งสามารถออกดอกติดผลได้ตลอดปี การติดผลกระจายทั่วต้น ขนาดผลสม่ำเสมอ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 2.2 กิโลกรัม/ต้น/ปี อายุ 3 ปี เฉลี่ย 4.4 กิโลกรัม/ต้น/ปี และอายุ 4 ปี เฉลี่ย 37.9 กิโลกรัม/ต้น/ปี (เรืองศักดิ์ และ ฉลองชัย, 2545)

น้อยหน่าลูกผสมพันธุ์เนื้อทอง เกิดจากการคัดจากลูกผสม (Cherimoya x หนั่งเขียว) X หนั่งเขียว # 31 เป็นพันธุ์ที่มีลักษณะใบขนาดใหญ่ รูปหอก กว้าง 9.8 เซนติเมตร ยาว 18.3 เซนติเมตร ใบสีเขียวออกเหลือง เส้นใบเห็นชัด ทรงพุ่มโปร่ง ดอกสั้น กว้าง 0.8 เซนติเมตร ยาว 2.9 เซนติเมตร ผลใหญ่รูปหัวใจ เฉลี่ยกว้าง 8.8 เซนติเมตร ยาว 9.9 เซนติเมตร น้ำหนักผลเฉลี่ย 504.8 กรัม/ผล ผิวผลค่อนข้างเรียบไม่มีร่องตา ผลอ่อนสีเขียวอ่อน เมื่อแก่จัดสีขาวนวล-เหลืองอ่อน เปลือกหนา มีส่วนของเมล็ดทรายอยู่ระหว่างเปลือกด้านในติดกับเนื้อ เนื้อสามารถแยกออกเป็นพูได้ ไม่ติดกัน ปริมาณเนื้อ 64% ผลไม่แตกเมื่อแก่หรือสุก เมล็ดสีดำ เฉลี่ย 42 เมล็ดต่อผล รสหวานหอม ความหวาน 20 บริกซ์ อายุหลังการเก็บเกี่ยวนาน เฉลี่ย 4.5 วัน ต้นอายุ 2 ปี หลังปลูกเมื่อตัดแต่งสามารถออกดอกติดผลได้ตลอดปี การติดผลกระจายทั่วต้น ขนาดผลสม่ำเสมอ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 1.8 กิโลกรัม/ต้น/ปี อายุ 3 ปี เฉลี่ย 2.4 กิโลกรัม/ต้น/ปี และอายุ 4 ปี เฉลี่ย 13.62 กิโลกรัม/ต้น/ปี (เรืองศักดิ์ และ ฉลองชัย, 2545)

จากลักษณะประจำพันธุ์ที่ติดกล่าวทำให้น้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่องเริ่มได้รับความสนใจจากเกษตรกรมากขึ้น ประกอบกับเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความชำนาญในการทำสวนน้อยหน่าพันธุ์ต่างๆอยู่แล้ว จึงเริ่มมีการขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอปากช่อง และอำเภอปาก

ช่องมีความเหมาะสมทั้งสภาพภูมิประเทศ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ มีความได้เปรียบในสภาพดินฟ้าอากาศและมีการคมนาคมที่สะดวกไม่ไกลจากกรุงเทพและแหล่งจำหน่าย

เนื่องจากน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่องเป็นไม้ผลยืนต้นจะเริ่มให้ผลผลิตได้เมื่ออายุตั้งแต่ 2 ปี และเป็นพันธุ์ใหม่ รายละเอียดหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังมีน้อย ดังนั้นในการทำสวนน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่องจึงต้องตัดสินใจให้แน่นอนเพราะต้องลงทุนสูง หากเกษตรกรต้องการทำสวนน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่องจะทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าหรือไม่ ประกอบกับในสถานะปัจจุบันต้นทุนในการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น และยังมีปัญหาทางด้านภัยธรรมชาติซึ่งมีผลต่อผลตอบแทนที่ได้รับ การศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่อง อาจเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรที่สนใจจะปลูกน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่อง ได้ใช้ประกอบการตัดสินใจ และสามารถจัดการกับปัญหาการผลิตได้ถูกต้อง

ตารางที่ 1 มูลค่าสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับแรกช่วงปี 2543-2547

รายการ	(หน่วย: ล้านบาท)				
	ปี 2543	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547
1. ยางพาราและผลิตภัณฑ์	105,004	1094,83	131,630	184,585	222,035
2. ข้าวและผลิตภัณฑ์	70,419	75,368	75,728	82,413	114,337
3. ปลาและผลิตภัณฑ์	45,266	56,752	58,265	65,227	67,514
4. กุ้งและผลิตภัณฑ์	107,932	98,732	73,974	71,871	67,309
5. ไม้และผลิตภัณฑ์	42,777	44,393	49,820	51,181	60,581
6. ผลไม้และผลิตภัณฑ์	26,451	28,409	31,738	36,566	38,988
7. น้ำตาลและผลิตภัณฑ์	29,333	35,453	34,434	43,551	37,890
8. กระดาษและผลิตภัณฑ์	30,697	32,541	29,986	35,007	34,379
9. มันสำปะหลังและ ผลิตภัณฑ์	20,387	25,727	22,878	27,225	31,816
10. เนื้อไก่หรือเลือดของไก่ ปรุงแต่งทำไว้มิให้เสีย	8,750	11,547	13,153	15,904	20,853

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2546)

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูก ปริมาณผลผลิตและราคาของน้อยหน่า โดยแยกตามรายภาค ปี 2544

ภาค	พื้นที่ปลูก(ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
	ให้ผล แล้ว	ยังไม่ ให้ผล	รวม			
1.เหนือ	31,989	3,667	35,256	41,469	1,313	11.33
2.ตะวันออก						
เชียงเหนือ	183,762	15,545	199,307	170,937	930	12.93
3.กลาง	5,869	147	6,016	4,810	820	13.08
4.ตะวันออก	7,392	1,447	8,839	7,057	955	12.07
5.ตะวันตก	7,627	875	8,502	10,442	1,369	12.55
6.ใต้	399	72	471	331	828	14.42
รวม	237,038	21,753	258,391	235,046	6,215	12.73

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (2545)

ตารางที่ 3 พื้นที่ปลูกน้อยหน่าตามแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญแยกเป็นรายจังหวัด ปี 2544

จังหวัด	พื้นที่ปลูก(ไร่)			ผลผลิต รวม (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
	ให้ผลแล้ว	ยังไม่ให้ผล	รวม			
1.ตาก	2,630	1,210	3,840	3,153	1,199	15.75
2.พิษณุโลก	4,342	350	4,692	10,279	2,367	9.88
3.เพชรบูรณ์	14,175	804	14,979	19,837	1,399	11.94
4.ขอนแก่น	8,046	490	8,936	4,792	596	12.18
5.ชัยภูมิ	7,405	1,487	8,892	6,721	908	13.06
6.นครราชสีมา	116,638	5,508	122,146	111,968	960	14.04
7.มหาสารคาม	9,595	607	10,202	6,543	682	14.27
8.ร้อยเอ็ด	55,977	350	6,327	4,412	738	12.80
9.กาญจนบุรี	4,792	783	5,575	6,947	1,450	11.46

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (2545)

ตารางที่ 4 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และราคาของน้อยหน่าในจังหวัดนครราชสีมา ปี 2543-2547

ปี	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
2543	124,159	118,312	113,876.36	963	14.16
2544	122,146	116,638	111,968.45	960	14.04
2545	119,045	115,059	77,822.70	672	13.29
2546	123,242	114,763	122,585.65	1,068	12.90
2547	120,730	117,700	122,498.20	1,041	14.41

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (2547)

ตารางที่ 5 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และราคาของน้อยหน่าในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปี 2543-2547

ปี	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
2543	100,100	99,100	99,100	1,000	20
2544	100,600	99,100	99,100	1,000	20
2545	100,600	99,600	64,740	650	11.50
2546	100,600	99,600	109,560	1,100	17.50
2547	100,650	99,800	109,760	1,099	30

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอปากช่อง (2548)

ตารางที่ 6 พื้นที่ปลูก ผลผลิตและราคาของน้อยหน่าพันธุ์ต่างๆในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ปี 2547

พันธุ์ของน้อยหน่า	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	พื้นที่ให้ผล(ไร่)	พื้นที่ยังไม่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย(กก./ ไร่)
พันธุ์พื้นเมือง(ฝ้าย)	22,000	21,500	500	1,100
พันธุ์หนัง	79,100	78,100	1000	1,100
พันธุ์เพชรปากช่อง	550	200	350	1,000
รวม	100,650	99,800	1,850	1,066.66

หมายเหตุ: น้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่องมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ น้อยกว่าน้อยหน่าอีก 2 สายพันธุ์
ทั้งนี้เนื่องจากน้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่องอยู่ในช่วงที่กำลังเริ่มให้ผลผลิตได้ แต่
น้อยหน่าอีก 2 สายพันธุ์เป็นช่วงที่ให้ผลผลิตได้เต็มที่แล้ว

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอปากช่อง (2548)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมตลอดจนปัญหาของเกษตรกรที่ปลูกน้อยหน่า
พันธุ์เพชรปากช่อง ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนทำสวนน้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่อง ใน
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงรายได้และค่าใช้จ่าย ที่มีต่อผลตอบแทนทาง
การเงินของการลงทุนทำสวนน้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่อง ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้ทำให้ทราบถึงสภาพการทำสวนน้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่อง เพื่อให้ผู้ที่
สนใจจะลงทุนทราบถึงรายได้และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค
ต่างๆเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาที่จะตัดสินใจลงทุนทำสวนน้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่อง และ

ยังใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษาที่ได้ไปประกอบในการพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนการทำสวนน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่อง เชิงการค้าต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาผลตอบแทนทางการเงินของการปลูกน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่องของเกษตรกรในครั้งนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปี 2548 เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งปลูกน้อยหน้าที่สำคัญของประเทศ โดยชนิดของน้อยหน้าที่ทำการศึกษาคือจะศึกษาเฉพาะน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่อง เพราะกำลังเป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกมากที่สุด และกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งจะแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ กรณีไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินมาลงทุน และ กรณีมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินมาลงทุน

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการออกแบบสอบถามสัมภาษณ์เกษตรกร ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกน้อยหน้าที่มากที่สุดในประเทศ และได้เลือกพื้นที่ในอำเภอปากช่อง ซึ่งเป็นแหล่งปลูกน้อยหน้าที่สำคัญที่สุดในจังหวัด จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่าในพื้นที่อำเภอปากช่อง ปัจจุบันมีผู้ปลูกน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่องทั้งหมดประมาณ 50 ราย ในการศึกษาครั้งนี้จะเลือกศึกษาเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่องที่มีอายุสวนตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป เพราะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีข้อมูลการเพาะปลูกค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งทางด้านรายได้และทางด้านค่าใช้จ่าย เพื่อใช้เป็นตัวแทนในการศึกษา ซึ่งจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่ามีเกษตรกรที่เข้าข่ายตามเงื่อนไข มีจำนวนทั้งหมด 20 ราย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูก วิธีการปลูกและผลผลิตของน้อยหน้าพันธุ์ที่ปลูกเป็นการค้าเดิมอยู่แล้วและน้อยหน้าพันธุ์เพชรปากช่อง รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่าย ที่เกิดขึ้นจากการทำสวนน้อยหน้าสายพันธุ์

ต่างๆและข้อมูลอื่นๆจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความ วารสาร ตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่หน่วยงานราชการได้เก็บรวบรวมไว้ ได้แก่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเกษตรอำเภอปากช่อง สถานีวิจัยอินทรีย์จันทรสติย์เพื่อการค้นคว้าและพัฒนาด้านพืชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อทราบถึงสภาพทางเศรษฐกิจสังคม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่ปลูกน้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่อง ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้รูปแบบของตารางร้อยละและการบรรยายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จึงได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งทางด้านต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนมาวิเคราะห์ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ทางการเงิน ซึ่งใช้หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ 3 ประการ คือ

2.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV)

2.2 อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของรายได้ต่อค่าใช้จ่าย (Benefit-Cost Ratio: BCR ratio)

2.3 อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return: IRR)

การวิเคราะห์ในครั้งนี้จะแยกพิจารณา อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนจากการปลูกน้อยหน่าพันธุ์เพชรปากช่อง ออกเป็น 2 กรณี คือ

1. กรณีที่ไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินมาลงทุน
2. กรณีที่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินมาลงทุน

และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จะใช้วิธีการวิเคราะห์ที่เรียกว่าการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน Switching Value Test (SVT) เพื่อประเมินสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งจะทำให้ทราบถึงระดับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นหรือผลตอบแทนลดลงเท่าไรจึงจะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับศูนย์ หรืออัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของรายได้ต่อค่าใช้จ่ายเท่ากับหนึ่ง ซึ่งวิธีนี้ทำให้เราทราบว่าไม่สามารถดำเนินการลงทุนในโครงการลงทุนนี้ได้หากค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่าหรือผลตอบแทนลดลงมากกว่าค่าของผลการทดสอบที่คำนวณมาได้